

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 183 (XXVII) — Nr. 461

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 26 iunie 2015

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
450.	— Hotărâre privind unele măsuri pentru organizarea Zilei Justiției în anul 2015	2
	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
509/694/1.022.	— Ordin al ministrului economiei, comerțului și turismului, al ministrului finanțelor publice și al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2015 pentru Societatea Uzina Mecanică CUGIR — S.A. — filiala Companiei Naționale ROMARM — S.A.	2–4
763.	— Ordin al ministrului transporturilor pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române RACR—LTS „Autorizarea laboratoarelor de testări specializate pentru aeronautica civilă”, ediția 1/2015	4–9
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 7 din 27 aprilie 2015	(Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	10–16

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind unele măsuri pentru organizarea Zilei Justiției în anul 2015

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — (1) Se aprobă alocarea sumei de 30 mii lei, în vederea organizării Zilei Justiției pe data de 5 iulie 2015, cu respectarea normativelor de cheltuieli prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 247/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Suma prevăzută la alin. (1) se alocă din fondurile aprobate Consiliului Superior al Magistraturii pe anul 2015, la capitolul 51.01 „Autorități publice și acțiuni externe”, titlul II „Bunuri și servicii”.

(3) Manifestările prilejuite de acest eveniment se organizează de Consiliul Superior al Magistraturii și se desfășoară în municipiul București, la Curtea de Apel București.

PRIM-MINISTRU INTERIMAR
GABRIEL OPREA

Contrasemnează:
Ministrul justiției,
Robert Marius Cazanciuc
Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 24 iunie 2015.
Nr. 450.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL ECONOMIEI,
COMERȚULUI ȘI TURISMULUI
Nr. 509 din 28 aprilie 2015

MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE
Nr. 694 din 15 iunie 2015

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE
Nr. 1.022 din 18 mai 2015

ORDIN

privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2015 pentru **Societatea Uzina Mecanică CUGIR — S.A. — filiala Companiei Naționale ROMARM — S.A.**

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (1) lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 9 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 47/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, Comerțului și Turismului, cu modificările și completările ulterioare, art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 18 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 344/2014 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, precum și pentru modificarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul economiei, comerțului și turismului, ministrul finanțelor publice și ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice emit următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2015 pentru Societatea Uzina Mecanică CUGIR — S.A. — filiala Companiei Naționale ROMARM — S.A., prevăzut în anexa care

face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul economiei,
comerțului și turismului,
Mihai Tudose

Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

Ministrul muncii, familiei, protecției
sociale și persoanelor vârstnice,
Rovana Plumb

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI TURISMULUI
 Operatorul economic: Compania Națională ROMARM — S.A. București —
 Filiala Societatea Uzina Mecanică CUGIR — S.A.
 Sediul/Adresa: Str. 21 Decembrie 1989 nr. 1, Cugir, județul Alba
 Cod unic de înregistrare: RO1769224, J01/40/1999

**BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI
 pe anul 2015**

– mii lei –

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri an curent 2015
0	1	2	3	4
I.		VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.5+Rd.6)	1	156.115
	1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	148.335
		a) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3	
		b) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4	
	2	Venituri financiare	5	7.780
	3	Venituri extraordinare	6	
II		CHELTUIELI TOTALE (Rd.7=Rd.8+Rd.20+Rd.21)	7	138.090
	1	Cheletuieli de exploatare, din care:	8	129.920
		A. cheltuieli cu bunuri si servicii	9	66.588
		B. cheltuieli cu impozite, taxe si varsaminte asimilate	10	1.100
		C. cheltuieli cu personalul, din care:	11	35.647
		C0 Cheltuieli de natură salarială(Rd.13+Rd.14)	12	29.229
		C1 ch. cu salariile	13	26.133
		C2 bonusuri	14	3.096
		C3 alte cheltuieli cu personalul, din care:	15	145
		cheltuieli cu plati compensatorii aferente disponibilizarilor de personal	16	0
		C4 Cheltuieli aferente contractului de mandat si a altor organe de conducere si control, comisii si comitete	17	216
		C5 cheltuieli cu asigurările și protecția socială, fondurile speciale și alte obligații legale	18	6.057
		D. alte cheltuieli de exploatare	19	26.585
	2	Cheletuieli financiare	20	8.170
	3	Cheletuieli extraordinare	21	
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere)	22	18.025
IV		IMPOZIT PE PROFIT	23	2.884
V		PROFITUL CONTABIL RĂMAS DUPĂ DEDUCEREA IMPOZITULUI PE PROFIT, din care:	24	15.141
	1	Rezerve legale	25	757
	2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	26	
	3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	27	14.384
	4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	28	
	5	Alte repartizări prevăzute de lege	29	
	6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 25, 26, 27, 28, 29	30	0
	7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	31	0
	8	Minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome, ori dividende convenite acționarilor, în cazul societăților/ companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:	32	0
		a) - dividende convenite bugetului de stat	33	
		b) - dividende convenite bugetului local	33a	
		c) - dividende convenite altor acționari	34	0
	9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.31 - Rd.32 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	35	0
VI		VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	36	

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri an curent 2015
0	1	2	3	4
VII		CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	37	
	a)	cheltuieli materiale	38	
	b)	cheltuieli cu salariile	39	
	c)	cheltuieli privind prestarile de servicii	40	
	d)	cheltuieli cu reclama si publicitate	41	
	e)	alte cheltuieli	42	
VIII		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	43	5.075
	1	Alocații de la buget	44	
		alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	45	
IX		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	46	5.075
X		DATE DE FUNDAMENTARE	47	
	1	Nr. de personal prognozat la finele anului	48	1.143
	2	Nr. mediu de salariați total	49	1.133
	3	Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială *)	50	2.148
	4	Castigul mediu lunar pe salariat determinat pe baza cheltuielilor cu salariile (lei/persoană) (Rd.13/Rd.49)/12*1000	51	1.955
	5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (Rd.2/Rd.49)	52	133
	6	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/ persoană)	53	
	7	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd.7/Rd.1)x1000	54	885
	8	Plăți restante	55	20.544
	9	Creanțe restante	56	20.795

*) Rd. 50 = Rd. 155 din Anexa de fundamentare nr. 2

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

ORDIN

pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române RACR—LTS „Autorizarea laboratoarelor de testări specializate pentru aeronautica civilă”, ediția 1/2015

În temeiul prevederilor art. 4 lit. b) și f) din Ordonanța Guvernului nr. 29/1997 privind Codul aerian civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 405/1993 privind înființarea Autorității Aeronautice Civile Române, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, cu modificările ulterioare,

ministrul transporturilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Reglementarea aeronautică civilă română RACR—LTS „Autorizarea laboratoarelor de testări specializate pentru aeronautica civilă”, ediția 1/2015, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română” va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — (1) Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 1.018/2003 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române RACR—B4 „Autorizarea laboratoarelor de testări specializate pentru aeronautica civilă”, ediția 01/2003, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 7 ianuarie 2004, se abrogă.

p. Ministrul transporturilor,
Virgil Dragoș Titea,
secretar de stat

București, 23 iunie 2015.
Nr. 763.

REGLEMENTAREA AERONAUTICĂ CIVILĂ ROMÂNĂ

RACR—LTS „Autorizarea laboratoarelor de testări specializate pentru aeronautica civilă”, ediția 1/2015

PREAMBUL

(1) Activitatea aeronautică civilă pe teritoriul și în spațiul aerian național este reglementată prin Ordonanța Guvernului nr. 29/1997 privind Codul aerian civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul aerian civil*), prin acte normative interne din domeniu, precum și prin prevederile Convenției privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, ale altor convenții și acorduri internaționale la care România este parte.

(2) În conformitate cu prevederile Codului aerian civil și în scopul reglementării domeniului aviației civile, Ministerul Transporturilor, în calitatea sa de autoritate de stat în domeniul aviației civile, emite reglementări aeronautice civile române, care au caracter obligatoriu pentru toți participanții la activitățile aeronautice civile și conexe, precum și pentru persoanele care desfășoară activități în zonele supuse servituților de aeronautică civilă.

(3) Autoritatea Aeronautică Civilă Română este autoritate delegată de Ministerul Transporturilor pentru asigurarea aplicării reglementărilor aeronautice civile naționale, precum și pentru supravegherea respectării lor de către persoanele juridice și fizice, române sau străine, care furnizează servicii ori produse pentru aviația civilă din România, realizând astfel funcția de supraveghere a siguranței în domeniul aviației civile.

(4) Reglementările aeronautice civile române sunt elaborate, emise sau adoptate în conformitate cu prevederile și recomandările Convenției privind Aviația Civilă Internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, ale altor convenții și acorduri internaționale la care România este parte, astfel încât să se asigure un caracter unitar, coerent și modern procesului de elaborare și dezvoltare a sistemului național de reglementări aeronautice civile române.

(5) Reglementarea privind autorizarea laboratoarelor de testări specializate pentru aeronautica civilă RACR—LTS a fost elaborată în conformitate cu Codul aerian civil și cuprinde elemente majore din SR EN ISO 9001 și SR EN ISO/CEI 17025.

CAPITOLUL 1
Introducere

1.1. Generalități

(1) O organizație este considerată competentă să furnizeze documente de certificare prin care să asigure că testările asupra aeronavelor care dețin un certificat de tip, produselor și pieselor asociate ale acestora, precum și materialelor destinate aeronauticii civile s-au efectuat în conformitate cu cerințele aplicabile, numai dacă este autorizată în conformitate cu prevederile prezentei reglementări.

(2) AACR poate să restricționeze, să revoce sau să suspende autorizarea unui laborator de testări specializate dacă nu se mențin condițiile în baza cărora acesta a fost autorizat. Restricționarea, suspendarea sau revocarea autorizării nu presupun restituirea tarifelor stabilite conform prevederilor legale, achitate pentru serviciile prestate de AACR.

1.2. Scop

Scopul prezentei reglementări este să precizeze cerințele specifice domeniului aeronautic referitoare la emiterea, modificarea și prelungirea valabilității autorizărilor pentru testarea produselor aeronautice și la condițiile generale de funcționare pentru laboratoarele de testări specializate autorizate, precum și reguli generale privind funcționarea deținătorilor unor astfel de autorizări.

1.3. Aplicabilitate

Prevederile prezentei reglementări se aplică organizațiilor care solicită autorizarea pentru laboratoare de testări specializate asupra aeronavelor (cu excepția testărilor în zbor) care dețin un certificat de tip, produselor și pieselor asociate acestora, precum și materialelor destinate aeronauticii civile.

1.4. Documente de referință

1. Ordonanța Guvernului nr. 29/1997 privind Codul aerian civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

2. SR EN ISO/CEI 17025 — „Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări”;

3. SR EN ISO 9001 — „Sisteme de management al calității”.

1.5. Acronime și abrevieri

În prezenta reglementare, RACR—LTS, se utilizează următoarele acronime:

a) AACR — Autoritatea Aeronautică Civilă Română;

b) RACR — Reglementare aeronautică civilă română.

1.6. Definiții

În prezenta reglementare, RACR—LTS, se utilizează următoarele definiții:

a) *acceptat/acceptabil* — indicație pozitivă despre anumite subiecte și propuneri pe care AACR le consideră compatibile cu scopul propus;

b) *amplasament* — locul la care o organizație execută sau dorește să execute activități pentru care este necesară autorizarea;

c) *autorizare* — confirmarea oficială dată printr-un document emis de AACR în conformitate cu reglementările aeronautice civile române, prin care se atestă capacitatea deținătorului de a desfășura activitățile aeronautice civile menționate în acest document;

d) *comparații interlaboratoare* — organizarea, efectuarea și evaluarea testărilor asupra acelorași produse, epruvete/probest și materiale, de către două sau mai multe laboratoare în conformitate cu anumite condiții predeterminate;

e) *documente de certificare* — declarațiile de conformitate, rapoartele de încercări/inspecție/examinare și buletinele de analiză emise de laboratorul de testări specializate pentru aeronautica civilă, autorizat;

f) *expirare* — încetarea automată a autorizării datorită terminării perioadei de valabilitate a acesteia fără ca organizația deținătoare a certificatului de autorizare să fi solicitat prelungirea;

g) *facilități* — baza materială asociată domeniului de activitate care face obiectul autorizării laboratorului de testări specializate pentru aeronautica civilă;

h) *furnizor* — organizație care furnizează un produs sau prestează un serviciu laboratorului de testări specializate pentru aeronautica civilă;

i) *inspecție* — examinare a unui produs sau a unui proces pentru determinarea conformității lui cu datele de proiectare;

j) *laborator* — organizație care efectuează testări specializate asupra aeronavelor care dețin un certificat de tip, produselor și pieselor asociate acestora, precum și materialelor destinate aeronauticii civile;

k) *manager responsabil* — manager care are autoritatea de a asigura că toate testările specializate cerute de client pot fi finanțate și efectuate la standardul cerut de AACR; managerul responsabil poate delega, în scris, atribuțiile sale unei alte persoane din organizație, acea persoană devenind atunci managerul responsabil pentru scopul acestei reglementări;

l) *organizație* — agent aeronautic constituit în scopul îndeplinirii unor sarcini specifice; o astfel de organizație poate fi localizată la mai mult de un singur amplasament;

m) *personal de certificare* — personal care este împuternicit de managerul responsabil al unui laborator de testări specializate, autorizat în conformitate cu o procedură acceptabilă AACR, să emită certificate de conformitate în numele laboratorului autorizat;

n) *produs aeronautic* — orice aeronavă, reper/component de aeronavă, inclusiv motoare și elice complete, precum și orice materii prime și materiale destinate fabricației, întreținerii și operării aeronavelor;

o) *renunțare* — o anulare permanentă de către AACR a unei autorizări acordate în urma solicitării scrise din partea managerului responsabil al organizației în cauză; în acest caz, organizația renunță efectiv la drepturile și privilegiile acordate prin autorizarea respectivă, iar după anulare nu mai are dreptul de a efectua activități de certificare sau de a emite declarații care invocă autorizarea, fiind obligată să elimine din documentele organizației toate referințele la aceasta;

p) *restricționare* — retragerea temporară a unor privilegii acordate printr-o autorizare AACR; restricționarea reprezintă un caz particular al suspendării;

q) *revocare* — anularea definitivă și executorie de către AACR a întregii autorizări; în acest caz, toate drepturile și privilegiile acordate printr-o autorizare AACR sunt retrase, iar după revocare organizația nu mai poate efectua activități de certificare sau de a emite declarații invocând autorizarea, fiind obligată să elimine din documentele organizației toate referințele la aceasta;

r) *subcontractant* — o organizație care furnizează produse/servicii specializate laboratorului de testări specializate;

s) *suspendare* — retragerea temporară a tuturor privilegiilor acordate printr-o autorizare AACR; în acest caz, autorizarea rămâne validă, dar în perioada în care suspendarea este în vigoare, organizația nu mai poate efectua activități de certificare sau de a emite declarații invocând autorizarea respectivă; privilegiile ce decurg din autorizare pot fi restabilite atunci când circumstanțele ce au condus la suspendare sunt corectate, iar organizația poate demonstra din nou conformarea deplină cu cerințele aplicabile;

t) *test* — operație tehnică de determinare a uneia sau a mai multor caracteristici ale unui produs sau proces, în conformitate cu o procedură specificată; activitățile de testare cuprind: încercări, analize, inspecții și examinări;

u) *test de capabilitate (a unui laborator)* — determinarea performanțelor unui laborator de testări specializate cu ajutorul comparațiilor interlaboratoare.

CAPITOLUL 2

Autorizarea laboratoarelor de testări specializate pentru aeronautica civilă

2.1. Cererea de autorizare

(1) Cererea pentru autorizarea/prelungirea valabilității autorizării unui laborator sau pentru modificarea domeniului de autorizare trebuie să îndeplinească cerințele stabilite în această reglementare. Cererea trebuie transmisă AACR prin registratura acesteia și trebuie însoțită de memoriul de prezentare al laboratorului sau amendamentul la acesta, precum și, în cazul autorizării inițiale, de certificatul de înregistrare a organizației la registrul comerțului și toate procedurile aferente autorizării laboratorului.

(2) Solicitantul care, în urma evaluării, întrunește cerințele prezentei reglementări și a achitat tariful aferent serviciilor prestate de AACR, stabilit conform prevederilor legale, este îndreptățit la autorizarea sa ca laborator de testări specializate pentru aeronautica civilă.

2.2. Domeniul de autorizare

Acordarea autorizării este documentată prin emiterea unui certificat de autorizare. Certificatul de autorizare se emite atunci când AACR este convinsă că a fost demonstrată conformarea cu cerințele prezentei reglementări. În certificatul de autorizare se specifică domeniul de autorizare a laboratorului. Memoriul de prezentare al laboratorului autorizat conform RACR—LTS trebuie să precizeze domeniul de activitate care face obiectul autorizării.

2.3. Cerințe privind facilitățile și condițiile de mediu

(1) Facilitățile laboratorului, sursele de energie, iluminatul, încălzirea și ventilarea trebuie să fie adecvate și să asigure desfășurarea normală a activităților de testare. În cadrul facilităților laboratorului trebuie să existe o segregare efectivă între zonele învecinate, unde au loc activități incompatibile unele cu celelalte sau cu cele care fac obiectul autorizării.

(2) Facilitățile laboratorului trebuie să asigure mediul corespunzător efectuării testărilor pentru obținerea unor rezultate valide. Condițiile tehnice privind facilitățile și condițiile de mediu care pot afecta validitatea rezultatelor obținute în urma efectuării testărilor trebuie să fie documentate.

(3) Facilitățile destinate efectuării testărilor trebuie protejate împotriva condițiilor excesive, cum ar fi: căldură, praf, umiditate, zgomot, vibrații și perturbații sau interferențe electromagnetice și trebuie întreținute adecvat.

(4) Laboratorul trebuie dotat cu toate echipamentele de eșantionare, măsurare și testare necesare pentru efectuarea corectă a testărilor și calibrărilor, precum și cu aparate și dispozitive pentru monitorizarea efectivă, controlul și înregistrarea condițiilor de mediu, acolo unde sunt impuse de metodele de testare.

(5) Echipamentele și software-ul utilizate pentru testare, calibrare și eșantionare trebuie să fie capabile să realizeze precizia cerută și trebuie să se conformeze specificațiilor privind testările și calibrările respective.

2.4. Cerințe privind personalul laboratorului

(1) Trebuie numit un manager responsabil care să asigure că testările efectuate în cadrul laboratorului sunt realizate la standardele cerute și că laboratorul se conformează permanent datelor și procedurilor identificate în memoriul de prezentare.

(2) Managerul responsabil trebuie să desemneze o persoană sau un grup de persoane identificată(e), acceptată(e) de AACR, care să asigure faptul că laboratorul se conformează cerințelor reglementării RACR—LTS. Această (Aceste) persoană(ne) trebuie, în final, să răspundă direct managerului responsabil.

(3) Managerul responsabil trebuie să numească un responsabil pentru asigurarea calității, care să aibă responsabilități definite și autoritatea necesară pentru asigurarea faptului că sistemul de management al calității este menținut permanent la un nivel corespunzător; managerul calității trebuie să aibă acces direct la cel mai înalt nivel de management care ia deciziile cu privire la politica și resursele laboratorului. Această persoană poate fi aceeași cu cea menționată la pct. (2).

(4) Laboratorul trebuie să dispună de personal de management și tehnic suficient, având autoritatea și resursele, inclusiv instruirea, cunoștințele tehnice și experiența necesare în vederea planificării, executării, supravegherii și controlului testărilor sau calibrărilor, în conformitate cu domeniul de autorizare.

(5) Managementul trebuie să autorizeze personal care să efectueze tipurile de eșantionare, testare sau calibrare, să emită rapoartele de testare și certificatele de calibrare și să opereze diferitele tipuri de echipamente.

(6) Competența personalului trebuie stabilită în conformitate cu proceduri și standarde acceptabile AACR.

(7) În plus față de cele specificate la pct. (4), personalul de inspecție/certificare și de asigurarea calității trebuie să aibă o experiență relevantă și să beneficieze de instruire inițială și recurentă în conformitate cu un program acceptabil AACR. Personalul de inspecție/certificare și personalul de asigurare a calității trebuie să fie acceptabil AACR.

(8) Personalul de asigurare a calității trebuie să urmeze cursuri de instruire inițială și recurentă privind:

- a) standardul ISO 9001;
- b) reglementarea RACR—LTS sau standardul ISO 17025;
- c) cunoașterea generală a metodelor utilizate în cadrul laboratorului.

(9) Personalul de inspecție/certificare trebuie să urmeze cursuri de instruire inițială și recurentă privind:

- a) reglementarea RACR—LTS sau standardul ISO 17025;
- b) cunoașterea și utilizarea efectivă a metodelor pentru care laboratorul este autorizat.

(10) Personalul de inspecție/certificare al laboratorului este evaluat, prin sondaj, de reprezentanții AACR cu privire la cunoașterea procedurii organizației de aplicare a metodelor utilizate în cadrul laboratorului. Evaluarea constă în aplicarea practică a procedurii și vizează metoda/metodele din domeniul de competență a persoanei evaluate. Pentru testare se utilizează etaloane sau piese-test.

(11) În urma constatării îndeplinirii, de către responsabilul calității și personalul de certificare, a cerințelor stipulate în prezenta reglementare, AACR emite un formular de acceptare pentru fiecare membru al acestui personal.

2.5. Evidența personalului de inspecție/certificare

(1) Laboratorul trebuie să stabilească competențele specifice personalului de inspecție/certificare și să furnizeze acestuia dovezi, printr-o împuternicire scrisă a managerului responsabil care să specifice competențele stabilite.

(2) Laboratorul trebuie să păstreze înregistrări privind personalul de inspecție/certificare, care să cuprindă detalii privind autorizațiile, competențele, calificările profesionale, instruirea, aptitudinile și experiența specifice fiecărei persoane.

2.6. Echipamente, scule și materiale

(1) Laboratorul trebuie să dețină toate resursele, echipamentele, sculele și materialele necesare efectuării testărilor din domeniul de activitate autorizat, în conformitate cu normele și specificațiile aplicabile.

(2) Echipamentele trebuie operate de personal autorizat.

(3) Unde este necesar, dispozitivele, echipamentele, sculele, etaloanele de referință, blocurile de calibrare trebuie verificate metrologic/calibrate cu o periodicitate care să asigure starea de bună funcționare și precizie. Înregistrările unor astfel de verificări trebuie menținute de laboratorul autorizat, potrivit prevederilor prezentei reglementări.

(4) Toate echipamentele trebuie întreținute corespunzător, conform documentației tehnice specifice aferente. Detaliile procedurilor de întreținere a echipamentelor trebuie să fie documentate și disponibile. Orice echipament (sau componentă a sa), care a fost expus(ă) la o suprasarcină, la o manipulare greșită, care indică rezultate suspecte sau care a fost depistat(ă), prin intermediul verificărilor ori al altor controale, ca fiind defect(ă), trebuie retras(ă) din serviciu, etichetat(ă) clar și stocat(ă) într-un loc specificat.

(5) Fiecare echipament și software utilizate pentru testare trebuie identificate printr-o referință unică, în măsura în care acest lucru este posibil.

2.7. Metode de testare

(1) Laboratorul trebuie să dețină instrucțiuni documentate, referitoare la utilizarea, operarea și funcționarea echipamentelor de testare, la manipularea și pregătirea produselor supuse testărilor și la tehnicile de testare standardizate. Toate instrucțiunile, standardele, specificațiile tehnice, etaloanele,

manualele și datele de referință aferente activității laboratorului trebuie să fie analizate/actualizate periodic și ușor disponibile personalului implicat în activitatea respectivă.

(2) Laboratorul trebuie să utilizeze metode și proceduri corespunzătoare activităților de testare și a celor asociate, inclusiv eșantionarea, manipularea, depozitarea, ambalarea, emiterea și înregistrarea documentelor de certificare, estimarea incertitudinilor asociate și analizarea datelor rezultate în urma testărilor. Aceste metode trebuie să fie precise și să corespundă specificațiilor tehnice aplicabile. Este preferabilă utilizarea metodelor publicate în standarde internaționale, regionale sau naționale.

(3) În cazul în care este necesară utilizarea unor metode care nu sunt specificate ca metode de testare standardizate, atunci laboratorul trebuie să se asigure că acestea sunt subiectul unor înțelegeri cu clienții, complet documentate și validate, disponibile acestora și altor utilizatori ai documentelor de certificare emise. Metoda utilizată trebuie să fie validată corespunzător înainte de utilizare. Laboratorul trebuie să informeze clientul atunci când metoda propusă de acesta nu este corespunzătoare.

(4) În cazul în care sunt utilizate calculatoare și echipamente automate pentru soluționarea, utilizarea, procesarea, raportarea, înregistrarea, arhivarea sau recuperarea datelor de testare, laboratorul trebuie să se asigure că:

a) cerințele procedurilor specificate în memoriul de prezentare sunt satisfăcătoare;

b) programele-control ale calculatoarelor sunt documentate și adecvate utilizării;

c) procedurile specificate în memoriul de prezentare sunt stabilite și implementate pentru protejarea integrității datelor rezultate în timpul și la finalul testărilor; astfel de proceduri includ, dar nu se limitează doar la următoarele: integritatea datelor de intrare sau a soluțiilor, arhivarea, transmiterea și procesarea datelor;

d) calculatoarele și echipamentele automate sunt întreținute în scopul asigurării funcționării corespunzătoare, din punctul de vedere al condițiilor de mediu, de operare necesare menținerii integrității datelor;

e) sunt stabilite și implementate proceduri pentru menținerea securității datelor, fiind interzis accesul persoanelor neautorizate.

2.8. Subcontractarea activităților de testare

(1) În cazul în care laboratorul subcontractează etape ale testărilor, atunci subcontractantul trebuie să satisfacă cerințele prezentei reglementări. Laboratorul trebuie să asigure și să fie capabil să demonstreze că subcontractantul său este competent să execute activitățile în cauză și să satisfacă aceleași criterii de competență ca și laboratorul de testări specializate în ceea ce privește activitatea subcontractată.

(2) Laboratorul trebuie să înregistreze și să păstreze detalii ale investigațiilor sale asupra competenței și conformității subcontractanților săi și să mențină înregistrări corespunzătoare ale acestora.

(3) Un laborator autorizat de AACR care intenționează să subcontracteze activități de testare, care se vor efectua și raporta conform cerințelor AACR, trebuie:

a) să stabilească o politică de subcontractare compatibilă cu cerințele AACR, în cadrul căreia trebuie să descrie procedurile privind administrarea și implementarea acestor acțiuni cu scopul de a demonstra conformitatea și consecvența laboratorului subcontractat privind executarea activităților sale în conformitate cu cerințele AACR;

b) să monitorizeze prin sistemul propriu de asigurare a calității activitatea subcontractată, să furnizeze și să mențină documente care să demonstreze că laboratorul subcontractat este competent să efectueze activități de testare și că acestea

sunt conforme cu cerințele de autorizare ale AACR; laboratorul este responsabil de lucrările subcontractantului față de client;

c) să identifice în mod clar în înregistrările sale, precum și în documentele de certificare emise rezultatele proprii și cele obținute de subcontractant;

d) să informeze clientul, în scris, că intenționează subcontractarea anumitor activități de testare;

e) să includă în documentele de certificare emise numele, adresa și persoana de contact a laboratorului subcontractat;

f) să mențină un registru al tuturor subcontractanților pe care îi utilizează pentru testări sau calibrări.

2.9. Controlul activităților de testare neconforme

(1) Laboratorul trebuie să stabilească o politică adecvată și să elaboreze proceduri pe care să le implementeze acolo unde s-au constatat neconformități față de propriile proceduri sau de cerințele clientului în efectuarea oricărei etape a activității de testare ori în rezultatele obținute. Aceste politici și proceduri trebuie să asigure că:

a) responsabilitățile privind monitorizarea activităților neconforme sunt menționate și acțiunile care trebuie întreprinse — inclusiv oprirea activităților și refuzarea emiterii documentelor de certificare — sunt definite și aplicate atunci când neconformitățile sunt identificate;

b) este evaluată importanța neconformității identificate;

c) sunt stabilite și aplicate imediat acțiuni corective;

d) este sistată activitatea și este notificat clientul;

e) este definită responsabilitatea pentru efectuarea retestării.

(2) Dacă evaluarea indică faptul că s-ar putea repeta lucrări neconforme sau dacă există îndoieli privind conformarea laboratorului cu propriile sale politici și proceduri, activitatea respectivă trebuie suspendată până la închiderea neconformităților constatate.

2.10. Documente de certificare

(1) Rezultatul fiecărei testări/serii de testări efectuate de către laborator trebuie raportate exact, clar și obiectiv, în conformitate cu instrucțiunile din metodele de testare, prin intermediul documentelor de certificare.

(2) Documentele de certificare se emit de personalul de certificare autorizat al laboratorului, în numele organizației, numai când acesta s-a convins că metoda de testare a fost corect aplicată și rezultatele obținute sunt în conformitate cu datele de proiectare.

(3) Fiecare document de certificare trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

a) datele de identificare ale laboratorului autorizat;

b) identificarea în mod clar a rezultatelor obținute de subcontractanți, în cazul în care au fost subcontractate activități de testare sau etape ale acestora;

c) identificarea unică a documentului de certificare;

d) datele de identificare ale clientului;

e) descrierea și identificarea produsului supus testării;

f) identificarea datelor de proiectare referitoare la testare;

g) o declarație de conformitate din care să rezulte că testarea a fost efectuată în conformitate cu datele de proiectare și cu cerințele clientului;

h) datele de identificare, semnătura, marcajul de identificare ale personalului de certificare;

i) referirea la documentele tehnice asociate (raport de încercare/de inspecție/de examinare și buletine de analiză), în cazul în care documentul de certificare nu conține rezultatele testărilor.

2.11. Înregistrări și evidențe

(1) Laboratorul trebuie să stabilească și să mențină proceduri documentate pentru identificarea, colectarea, indexarea, îndosărirea, arhivarea, accesul, păstrarea și eliminarea înregistrărilor activităților de testare și ale sistemului de asigurare a calității. Înregistrările activităților de testare trebuie

să cuprindă suficiente informații pentru a permite asigurarea trasabilității activităților efectuate, repetarea acestora și să includă date privind identitatea personalului implicat în efectuarea testărilor și certificarea acestora.

(2) Toate înregistrările trebuie să fie lizibile, arhivate și păstrate astfel încât să fie regăsite prompt, în amenajări care asigură un mediu adecvat pentru prevenirea deteriorării sau pierderii lor. Duratele de păstrare a înregistrărilor trebuie stabilite și înregistrate conform normelor legale, în condiții de securitate și de confidențialitate pentru client, dar nu vor fi mai mici de 2 ani de la data efectuării testării. Atunci când s-a convenit prin contract, înregistrările calității trebuie să fie disponibile pe o perioadă stabilită, pentru evaluarea de către client sau de către reprezentantul clientului. Înregistrările pot fi pe orice suport, cum ar fi pe hârtie sau suport informatic.

(3) Evidențele trebuie astfel făcute încât să se asigure o corelare sigură a comenzilor, clienților, datelor de proiectare, a activităților de testare și a documentelor rezultate.

(4) Laboratorul trebuie să furnizeze fiecărui agent aeronautic civil beneficiar (client) cel puțin documentele specificate la paragraful 2.10.

2.12. Procedurile de control ale activităților de testare și ale sistemului de asigurarea calității

(1) Laboratorul trebuie să stabilească proceduri acceptabile AACR pentru a asigura practici corespunzătoare pentru activitățile de testare și conformarea cu cerințele relevante din prezenta reglementare.

(2) Laboratorul trebuie să stabilească un sistem adecvat al calității care să monitorizeze activitățile de testare și conformarea cu procedurile proprii, precum și adecvarea acestora. Laboratorul trebuie să specifice perioadele de auditare a activităților sale în scopul verificării conformării acestora cu cerințele specifice aplicabile. Aceste audituri trebuie efectuate de personal pregătit și calificat, independent de activitatea de testare auditată. Monitorizarea conformării trebuie să includă un sistem de „feedback” către persoana sau grupul de persoane specificate la paragraful 2.4 pct. (2) și, în ultimă instanță, către managerul responsabil, pentru a asigura, dacă este necesar, acțiuni corective, precum și să notifice imediat, în scris, orice client a cărui activitate poate fi afectată. Sistemul calității trebuie să fie acceptat de AACR.

(3) În plus față de auditurile periodice, laboratorul trebuie să se asigure de calitatea rezultatelor transmise clienților prin intermediul unor verificări/controale suplimentare. În mod normal, acestea pot include, dar nu se limitează la:

a) planul intern al calității, care să utilizeze, când este posibil, tehnici statistice de control;

b) efectuarea testelor de capacitate sau a comparațiilor interlaboratoare;

c) utilizarea unor materiale de referință autorizate sau a unor controale de calitate interne pe baza unor materiale de referință asociate;

d) reefectuarea testărilor utilizând aceeași metodă sau alta comparabilă (care să conducă la aceleași rezultate);

e) retestarea produselor, epruvetelor/probelor-test și materialelor;

f) corelarea rezultatelor pentru diferite caracteristici.

(4) Sistemul calității trebuie să includă proceduri acceptabile AACR pentru evaluarea, selectarea și monitorizarea furnizorilor și subcontractanților pentru a asigura trasabilitatea produsului sau a activităților de testare și a documenta în acest fel conformitatea produsului cu datele de proiectare.

(5) Laboratorul trebuie să păstreze, în condițiile prevederilor paragrafului 2.11 pct. (2), o evidență a tuturor furnizorilor și subcontractanților, care vor fi organizații acceptabile AACR, cu care are relații contractuale asupra unor produse, activități sau

servicii care fac obiectul autorizării deținute și să pună la dispoziția AACR această evidență, când este solicitată.

(6) Sistemul calității trebuie analizat sistematic și periodic de managementul laboratorului pentru a asigura eficacitatea continuă, aplicarea corespunzătoare a reglementărilor și inițierea oricăror acțiuni corective necesare.

2.13. Memoriul de prezentare

(1) Laboratorul trebuie să întocmească și să mențină la zi propriul memoriu de prezentare, care să conțină cel puțin următoarele informații:

a) o declarație semnată de managerul responsabil, confirmând că memoriul de prezentare al laboratorului, precum și manualele conexe definesc conformarea cu RACR—LTS și că această conformare va fi continuă;

b) funcția(iile) și numele persoanei(ilor) acceptabile AACR în conformitate cu prevederile paragrafului 2.4 pct. (2);

c) atribuțiile și responsabilitățile persoanei(ilor) specificate în subparagraful b), inclusiv problemele pe care aceasta (aceștia) le poate (pot) trata direct cu AACR, în numele laboratorului;

d) structura organizatorică a laboratorului din care să rezulte ierarhia funcțiilor persoanelor specificate la paragraful 2.4 pct. (1) și (2);

e) o listă a personalului de inspecție/certificare;

f) o descriere generală a resurselor umane;

g) o descriere generală a facilităților amplasate la fiecare adresă specificată în certificatul de autorizare al laboratorului;

h) o listă a echipamentelor de testare specifice activității laboratorului;

i) o specificare a domeniului de activitate a laboratorului relevant pentru domeniul de autorizare;

j) procedura de notificare a modificărilor din cadrul laboratorului, conform prevederilor paragrafului 2.15;

k) procedura de amendare a memoriului de prezentare al laboratorului;

NOTĂ:

Literele a)—k) inclusiv constituie partea de „management” a memoriului de prezentare al laboratorului.

l) procedurile specifice activității laboratorului autorizat pentru testări specializate pentru aeronautica civilă și de asigurare a calității;

m) formulare utilizate.

(2) Memoriul de prezentare al laboratorului și amendamentele ulterioare trebuie aprobate de AACR, în afara cazului în care AACR a agreat ca, unele tipuri de amendamente, bine definite, să poată fi încorporate fără aprobarea prealabilă a AACR.

2.14. Competențe acordate potrivit certificatului de autorizare

Laboratorul de testări specializate pentru aeronautica civilă autorizat are dreptul să efectueze următoarele activități, în conformitate cu memoriul de prezentare aprobat:

a) efectuarea testărilor specificate în domeniul de autorizare deținut, la amplasamentele identificate în certificatul de autorizare sau în memoriul de prezentare al laboratorului;

b) nominalizarea personalului de inspecție/certificare acceptabil AACR;

c) emiterea documentelor de certificare conform prevederilor paragrafului 2.10.

2.15. Modificări în cadrul laboratoarelor de testări specializate

(1) Laboratorul de testări specializate pentru aeronautica civilă autorizat trebuie să comunice AACR orice propunere de a efectua oricare din următoarele modificări înainte ce aceste modificări să aibă loc, pentru a permite AACR să stabilească

continuitatea conformării cu RACR—LTS și să amendeze, dacă este cazul, certificatul de autorizare:

a) numele laboratorului;

b) sediul laboratorului;

c) amplasamentele laboratorului;

d) managerul responsabil;

e) oricare dintre persoanele cu funcții de răspundere specificate la paragraful 2.4 pct. (1) și (2);

f) facilitățile, echipamentele, sculele, materialele, procedurile, domeniul de activitate și personalul de inspecție/certificare care ar putea afecta activitatea laboratorului.

(2) AACR stabilește condițiile în care laboratorul autorizat pentru efectuarea de testări pentru aeronautica civilă își poate continua activitatea în timpul unor astfel de modificări.

(3) În situația în care AACR constată că laboratorul de testări specializate pentru aeronautica civilă autorizat nu își poate continua activitatea în condițiile prevederilor paragrafului 2.16 în timp ce au loc modificările prevăzute la pct. (1) sau că nu a informat AACR cu privire la aceste modificări, AACR poate decide suspendarea autorizării laboratorului.

2.16. Menținerea valabilității autorizării

Dacă certificatul de autorizare nu a făcut obiectul renunțării voluntare al restricționării, suspendării sau revocării în condițiile prevederilor paragrafului 1.1 pct. (2) sau nu a expirat prin depășirea datei de valabilitate specificată în certificatul de autorizare, menținerea valabilității autorizării este condiționată de:

a) menținerea conformării permanente a laboratorului de testări specializate autorizat cu cerințele RACR—LTS;

b) permiterea accesului reprezentanților AACR la amplasamentul(ele) laboratorului de testări specializate autorizat pentru a determina conformarea continuă cu cerințele RACR—LTS;

c) achitarea obligațiilor financiare care revin laboratorului de testări specializate potrivit prevederilor legale, pentru serviciile prestate de AACR; neplata nu invalidează automat autorizarea, dar îndreptățește AACR să suspende autorizarea, până la achitarea obligațiilor financiare.

2.17. Responsabilități

Laboratorul de testări specializate autorizat trebuie:

a) să mențină organizarea, facilitățile, activitățile de testare și sistemul de asigurare a calității conform prevederilor prezentei reglementări și la standardul declarat, aprobat prin certificatul de autorizare acordat de AACR;

b) să asigure că se poate demonstra în mod documentat, pentru fiecare activitate de testare efectuată sub incidența autorizării RACR—LTS deținute, conformarea cu prezenta reglementare și cu datele de proiectare aplicabile;

c) să comunice AACR orice schimbare semnificativă în organizarea, facilitățile sau activitățile de testare, care ar putea afecta autorizarea, înainte de efectuarea acesteia;

d) să păstreze înregistrările rezultate în urma derulării activităților de testare în conformitate cu legislația aplicabilă în vigoare și cu procedurile proprii.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 7

din 27 aprilie 2015

Dosar nr. 16/1/2014/HP/C

Iulia Cristina Tarcea	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele Secției I civile
Roxana Popa	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Petronela Cristina Văleanu	— judecător la Secția I civilă
Rodica Susanu	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă — judecător-raportor
Paula C. Pantea	— judecător la Secția I civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă — judecător-raportor
Simona Camelia Marcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Marin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Viorica Iancu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal — judecător-raportor
Gabriela Elena Bogasiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Năstasie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 16/1/2014/HP/C este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecătoreasă Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă magistratul-asistent-șef Bogdan Georgescu.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 16 alin. 1 lit. a) și b) și art. 17 alin. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat (*Decretul nr. 167/1958*), raportate la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011 (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009*), în sensul dacă introducerea acțiunii pentru debitul principal și plățile voluntare, eșalonate în temeiul unui act normativ, efectuate în baza unui titlu executoriu, întrerup sau nu termenul de prescripție a dreptului material la acțiune și pentru drepturile accesorii debitului principal, termen ce a început să curgă de la data scadenței dreptului principal.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosarul cauzei au fost depuse: jurisprudența comunicată de curțile de apel cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării; răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în sensul că nu se află în curs de verificare practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii; raportul comun întocmit de doamnele judecătorese Mirela Polițeanu și Viorica Iancu; raportul întocmit de doamna judecătoreasă Mihaela Paraschiv. Se referă cu privire la faptul că, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, rapoartele asupra chestiunii de drept supuse judecății au fost comunicate părților, iar Curtea de Apel București, Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor Publice au depus puncte de vedere cu privire la chestiunea de drept.

Președintele completului constată că nu există chestiuni prealabile, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

1. Titularul și obiectul sesizării

Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă, prin Încheierea din 6 noiembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 635/90/2014, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 16 alin. 1 lit. a) și b) și art. 17 alin. 3 din Decretul nr. 167/1958 raportat la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, în sensul dacă introducerea acțiunii pentru debitul principal și plățile voluntare, eșalonate în temeiul unui act normativ, efectuate în baza unui titlu executoriu, întrerup sau nu termenul de prescripție a dreptului material la acțiune și pentru drepturile accesorii debitului principal, termen ce a început să curgă de la data scadenței dreptului principal.

2. Expunerea succintă a procesului

2.1. Cererea de chemare în judecată

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 21 februarie 2014 pe rolul Tribunalului Vâlcea, reclamanta G.V. a chemat în judecată pe pârâții Tribunalul București, Curtea de Apel București, Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor Publice, solicitând instanței ca, prin hotărârea ce o va pronunța, să dispună obligarea pârâților la calcularea și plata dobânzilor legale pentru sumele datorate în baza unei hotărâri judecătorești, respectiv Sentința civilă nr. 4.134 din 13 mai 2010, pronunțată de Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 17.668/3/2009, rămasă definitivă și irevocabilă la data de 6 septembrie 2010, pentru sumele rămase neachitate și până la data plății integrale a acestor sume, precum și obligarea pârâților la plata eventualelor cheltuieli de judecată.

2.2. Hotărârea primei instanțe

Prin Sentința civilă nr. 585 din 22 aprilie 2014, Tribunalul Vâlcea — Secția I civilă a hotărât următoarele:

— a respins excepția prescripției dreptului material la acțiune pentru perioada anterioară datei de 21 februarie 2011;

— a admis excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de pârâțul Ministerul Finanțelor Publice și a respins acțiunea față de acest pârâț;

— a admis cererea formulată de reclamantă și i-a obligat pe ceilalți pârâți la plata către reclamantă a dobânzilor legale aferente sumelor datorate conform Sentinței civile nr. 4.134 din 13 mai 2010 a Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, rămasă irevocabilă la data de 6 septembrie 2010, începând cu data de 6 septembrie 2010 și până la achitarea integrală a sumelor datorate cu titlu de drepturi salariale.

2.3. Calea de atac exercitată

Împotriva Sentinței civile nr. 585 din 22 aprilie 2014 a Tribunalului Vâlcea — Secția I civilă a declarat apel pârâțul Ministerul Justiției.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel Pitești — Secția I civilă, iar, conform celor menționate la pct. 1, această instanță a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă.

2.4. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile

Prin Încheierea din 6 noiembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 635/90/2014, Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă a apreciat că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă privind admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, reținând, în esență, următoarele:

— de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 16 alin. 1 lit. a) și b) și art. 17 alin. 3 din Decretul nr. 167/1958 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, în cauză, a fost invocată de către debitorii excepția prescripției dreptului asupra fructelor sumelor datorate cu titlu de drepturi salariale în baza unor titluri executorii amânate la plată prin ordonanță de urgență;

— problema de drept este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre;

— problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

3. Punctul de vedere al părților cu privire la chestiunile de drept

3.1. Reclamanta G.V. și pârâții Tribunalul Municipiului București și Ministerul Finanțelor Publice nu au formulat un punct de vedere asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării.

3.2. Pârâta Curtea de Apel București a arătat că se impune sesizarea Înaltei Curți în vederea pronunțării unei hotărâri pentru dezlegarea chestiunii de drept.

În acest sens s-a arătat că, în practica judiciară, s-au conturat două puncte de vedere.

Punctul de vedere majoritar este în sensul respingerii prescripției dreptului material la dobânzi, întrucât o astfel de sancțiune, respectiv termenul de prescripție, a început să curgă anterior intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare (*Codul civil din 2009*), dreptul fiind unul accesoriu creanței principale, supus dispozițiilor Decretului nr. 167/1958.

Plata obligației înscrisă în titlul executoriu nu este însă o prestație succesivă, ci o prestație *uno ictu*, ea fiind supusă prevederilor art. 1 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, astfel încât dreptul la acțiune asupra sa se stingă odată cu dreptul la acțiune privind dreptul principal.

Or, dreptul asupra sumelor datorate în baza titlurilor executorii nu este stins, plățile efectuate voluntar în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 având efect întreruptiv de prescripție. Aceleași concluzii ar rezulta și dacă pricina ar fi privită prin prisma dispozițiilor art. 2.503 alin. (1) din Codul civil din 2009.

Al doilea punct de vedere este în sensul că o astfel de prescripție ar fi operantă până la 3 ani anteriori introducerii cererii de chemare în judecată în condițiile art. 2.517 din Codul civil din 2009.

3.3. Pârâțul Ministerul Justiției și-a exprimat punctul de vedere în sensul că actele voluntare de plată nu întrerup cursul prescripției, dobânzile putând fi solicitate și anterior, prin chiar cererile în urma cărora au fost pronunțate titlurile executorii.

4. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept

Instanța de trimitere consideră că sunt aplicabile dispozițiile anterioare intrării în vigoare a Codului civil din 2009, referitoare la prescripția extinctivă, câtă vreme se vorbește despre prescripții începute a fi curs mai înainte de data de 1 octombrie 2011, potrivit art. 3 și 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.

Dispozițiile aplicabile cauzei sunt cele ale art. 1, art. 16 alin. 1 și art. 17 din Decretul nr. 167/1958 și ale art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

În analiza efectelor actului normativ de eșalonare a plăților asupra termenului de prescripție a dreptului la acțiune cu privire la dobânzi este necesar a se lămuri care este obiectul cererii de chemare în judecată avută în vedere pentru aplicarea art. 1088 alin. 2 din Codul civil din 1864, care stabilește că daunele-interese pentru neexecutare — dobânzile sunt debite din ziua cererii de chemare în judecată, afară de cazurile în care, după lege, dobânda curge de drept.

Cererea de chemare în judecată privește executarea obligației principale, condiție de acordare, potrivit art. 1079 din Codul civil din 1864, a daunelor-interese în sensul punerii în întârziere a debitorului și, în același timp, momentul de la care se stabilește refuzul debitorului de a executa, respectiv de la care creditorul poate solicita daune-interese.

Aceasta înseamnă că ele pot fi solicitate și ulterior acestui moment, ceea ce nu împiedică a se constata dacă sunt datorate de la momentul anterior al punerii în întârziere pentru executarea obligației principale.

Aceeași este situația și în cazul în care debitorul este de drept în întârziere.

Ceea ce este apoi de stabilit este respectarea termenului de prescripție pentru solicitarea dobânzilor ca daune-interese.

Relevante sunt dispozițiile art. 1 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, potrivit cărora odată cu dreptul la acțiune privind un drept principal se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii.

Urmând soarta principalului, potrivit art. 17 alin. 3 din Decretul nr. 167/1958, de la data hotărârii definitive pronunțate

cu privire la obligația principală, a început să curgă un nou termen de prescripție pentru dobânzi.

Este întrerupt acest termen prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, astfel încât să poată fi cerute dobânzile de la data scadenței dreptului salarial în considerarea caracterului obligației de plată a dreptului salarial de obligație care, prin natura sa, nu putea fi executată decât într-un termen determinat, pe care debitorul l-a lăsat să expire?

Deosebit de relevant este faptul că debitor este însuși statul, că actele sale de autoritate pot fi comparate cu forța majoră care împiedică în mod absolut realizarea dreptului, dar și faptul că speranța acestei realizări a fost succesiv mutată în timp, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 76/2009, respectiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, eșalonarea inițială a plății pe 18 luni fiind prelungită cu încă 6 ani, astfel încât, numai în urma acestei intervenții legislative, creditorii au putut observa că prejudiciul constând în fructele civile tinde să devină la fel de important ca și cel constând în plata muncii lor.

Din acest punct de vedere ar fi util soluționării cauzei a se verifica dacă actul cu putere normativă, care împiedică realizarea dreptului în favoarea debitorului, nu își extinde puterea și asupra prejudiciului cauzat instantaneu prin neplata salariilor legal datorate.

Legat de acest aspect, instanța de trimitere invocă Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii.

5. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat anterior asupra acestei chestiuni de drept, neavând competență în litigii de conflicte de muncă.

La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, curțile de apel au comunicat jurisprudența identificată la nivelul circumscripției lor teritoriale cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

Din analiza jurisprudenței transmise de curțile de apel cu privire la prescripția dreptului la acțiune prin care se solicită plata de daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii, având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, în condițiile Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, se constată existența următoarelor orientări jurisprudențiale:

5.1. Sunt aplicabile prevederile art. 16 alin. 1 lit. a) din Decretul nr. 167/1958, iar termenul de prescripție a fost întrerupt prin recunoașterea pe care debitorul a realizat-o prin plățile parțiale efectuate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 76/2009, și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009. În consecință s-a dispus obligarea la plata daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale de la data titlului executoriu.

5.2. Termenul de prescripție curge de la data scadenței obligației de plată neexecutate (debitului principal), acesta fiind momentul de la care a fost cauzat prejudiciul ce se cere a fi reparat. În acest sens au fost avute în vedere dispozițiile art. 171 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Codul muncii din 2003), ale art. 12 din Decretul nr. 167/1958, ale art. 1088 din Codul civil din 1864 și ale art. 1535 și art. 2503 alin. (2) din Codul civil din 2009 și s-a apreciat că introducerea acțiunii pentru debitul principal și plățile voluntare, eșalonate în temeiul unui act normativ, efectuate în baza titlului executoriu, nu întrerup termenul de prescripție a dreptului material la acțiune și pentru drepturile accesorii debitului principal.

Daunele-interese moratorii în cazul titlurilor executorii a căror executare a fost eșalonată în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 se acordă pentru o perioadă de 3 ani anterior datei introducerii cererii de chemare în judecată prin care se solicită plata acestor dobânzi.

5.3. Dobânda legală se acordă de la data introducerii cererii de chemare în judecată pentru daunele-interese moratorii, respectiv de la data introducerii cererii de chemare în judecată pentru debitul principal.

5.4. Dobânda legală se acordă de la data intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu completările ulterioare, și până la data plății efective a fiecărei tranșe, în condițiile respectării graficului de eșalonare prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

6. Jurisprudența Curții Constituționale

În jurisprudența Curții Constituționale nu au fost identificate elemente relevante cu referire la chestiunea de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

Cu toate acestea se observă că orientarea jurisprudențială de la pct. 5.2 are în vedere prevederile art. 171 din Codul muncii din 2003, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, conform cărora:

„Art. 171. — (1) *Dreptul la acțiune cu privire la drepturile salariale, precum și cu privire la daunele rezultate din neexecutarea în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care drepturile respective erau datorate.*

(2) *Termenul de prescripție prevăzut la alin. (1) este întrerupt în cazul în care intervine o recunoaștere din partea debitorului cu privire la drepturile salariale sau derivând din plata salariului.*”

Art. 171 era numerotat ca art. 166 în forma inițială a Legii nr. 52/2003 — Codul muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 5 februarie 2003.

În perspectiva soluționării prezentei sesizări este de observat că, prin Decizia nr. 87 din 27 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 din 17 martie 2011, Curtea Constituțională a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 166 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 5 februarie 2003, reținând următoarele:

„*Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 166 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 5 februarie 2003, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul cuprins:*

«(1) *Dreptul la acțiune cu privire la drepturile salariale, precum și cu privire la daunele rezultate din neexecutarea în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care drepturile respective erau datorate.*»

Autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, în realitate, aspectele relevate nu se constituie într-o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci reprezintă chestiuni care țin de modul de interpretare și aplicare a legii. Or, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 126 alin. (3) din Constituție, numai instanțele judecătorești sunt competente a se pronunța asupra interpretării și aplicării legii, revenind Înaltei Curți de Casație și Justiție competența de a unifica practica judiciară. Astfel, se observă că cele arătate în excepția de neconstituționalitate sunt aspecte a căror soluționare excedează competenței instanței constituționale, ceea ce și determină inadmisibilitatea excepției de neconstituționalitate ridicate.

Obiter dictum, atunci când instanța de judecată va soluționa acțiunea reclamanților din dosarul sus-menționat, va ține seama de faptul că prin deciziile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție ca urmare a formulării unor recursuri în interesul legii nu se poate legifera, astfel încât ele pot doar constata drepturi preexistente, și nu să creeze drepturi (salariale) noi; de altfel, aceste decizii sunt pronunțate tocmai pentru că anterior au existat atât soluții judiciare de constatare a existenței dreptului, cât și de inexistență a acestuia.”

7. Înalta Curte

7.1. Asupra admisibilității sesizării

Înalta Curte reține că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării, pentru considerentele arătate în continuare.

Reglementarea cuprinsă în art. 519 din Codul de procedură civilă instituie următoarele condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ pentru declanșarea acestei proceduri:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- cauza să fie soluționată în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

— ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

— chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Din analiza cadrului procesual în care a fost identificată chestiunea de drept pentru a cărei dezlegare a fost formulată prezenta sesizare se reține îndeplinirea cerințelor impuse de lege.

Îndeplinirea primelor 3 cerințe rezultă din cele expuse la pct. 2 din prezenta decizie.

Chestiunea de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată este reprezentată de interpretarea art. 16 alin. 1 lit. a) și art. 17 alin. 3 din Decretul-lege nr. 167/1958 prin raportare la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, cu relevanță asupra soluționării excepției prescripției extinctive, excepție de fond. Prin admiterea acesteia, instanța este împiedicată să cerceteze în fond dreptul dedus judecării.

În ceea ce privește a cincea condiție, legea nu definește noțiunea de noutate și nici criteriile în baza cărora poate fi determinată, dar, în doctrină, s-a apreciat că sesizarea instanței supreme ar fi justificată sub aspectul îndeplinirii elementului de noutate atunci când problema de drept nu a mai fost anterior dedusă judecării¹, adică în privința căreia instanța supremă nu a mai statuat printr-un recurs în interesul legii sau un recurs în casație².

De asemenea, a fost exprimată opinia potrivit căreia noutatea se poate referi atât la o reglementare nou-intrată în vigoare, cât și la o normă juridică intrată în vigoare cu mai mult timp în urmă, dar a cărei aplicare frecventă a devenit actuală ulterior³.

Chestiunea de drept dedusă judecării prezintă caracter de noutate având în vedere că a devenit actuală, în special, după pronunțarea Deciziei nr. 2 din 17 februarie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul

în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 411 din 3 iunie 2014, prin care s-a stabilit, în aplicarea dispozițiilor art. 1082 și art. 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil din 2009, republicat, cu modificările ulterioare, că pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

7.2. Asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Dispozițiile legale supuse interpretării, în prezenta procedură de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, sunt următoarele:

— dispozițiile art. 16 alin. 1 lit. a) și b) și art. 17 din Decretul-lege nr. 167/1958:

„Art. 16. — Prescripția se întrerupe:

a) prin recunoașterea dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de cel în folosul căruia curge prescripția;

b) prin introducerea unei cereri de chemare în judecată ori de arbitrar, chiar dacă cererea a fost introdusă la o instanță judecătorească ori la un organ de arbitraj, necompetent;

Art. 17. — Întreruperea șterge prescripția începută înainte de a se fi ivit împrejurarea care a întrerupt-o.

După întrerupere începe să curgă o nouă prescripție.

În cazul când prescripția a fost întreruptă printr-o cerere de chemare în judecată ori de arbitrar sau printr-un act începător de executare, noua prescripție nu începe să curgă cât timp hotărârea de admitere a cererii nu a rămas definitivă sau, în cazul executării, până la îndeplinirea ultimului act de executare.”;

— dispozițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009:

„Art. 1. — (1) Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilize în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011, se va realiza după o procedură de executare care începe astfel:

a) în anul 2012 se plătește 5% din valoarea titlului executoriu;

b) în anul 2013 se plătește 10% din valoarea titlului executoriu;

c) în anul 2014 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;

d) în anul 2015 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;

e) în anul 2016 se plătește 35% din valoarea titlului executoriu.

(2) În cursul termenului prevăzut la alin. (1) orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

(3) Sumele prevăzute la alin. (1), plătite în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, se actualizează cu indicii prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică.

(4) În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, prin sectorul bugetar se înțelege autoritățile și instituțiile publice a căror finanțare se asigură astfel:

a) integral din bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, după caz;

b) din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, după caz;

c) integral din venituri proprii.

¹ Mihaela Tăbărcă, *Drept procesual civil*, vol. I — *Teoria generală*, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 603.

² Viorel Mihai Ciobanu, Marian Nicolae ș.a., *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat*, Editura Universul Juridic, București, 2013, vol. I, p. 1.214.

³ Gabriel Boroș ș.a., *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*, vol. I, Art. 1—526, Editura Hamangiu, 2013, p. 1.009.

⁴ În evoluția procesului legislativ, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 18 iunie 2009) a fost modificată și completată prin următoarele ordonanțe de urgență: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 12 martie 2010), Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 45/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 337 din 20 mai 2010) și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 20 decembrie 2010), cele trei ordonanțe de urgență fiind respinse prin Legea nr. 196/2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 795 din 9 noiembrie 2011), Legea nr. 228/2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 863 din 7 decembrie 2011) și Legea nr. 229/2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 863 din 7 decembrie 2011).

Art. 2. — Prin ordin al ordonatorilor principali de credite va fi stabilită procedura de efectuare a plății titlurilor executorii, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 1.”

În esență, în raport cu dispozițiile supuse interpretării și sesizarea formulată de instanța de trimitere, chestiunea de drept vizează răspunsul ce urmează a fi dat întrebării dacă, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 și plățile voluntare eșalonate efectuate în baza acestui act normativ, este întrerupt termenul de prescripție pentru introducerea acțiunii creditorilor privind obligarea debitorului la plata daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

Domeniul de aplicare a prescripției extinctive (sub aspectul termenului și modului în care se calculează) trebuie interpretat în contextul unei corecte calificări a obiectului cauzei, deoarece finalitatea pronunțării unei hotărâri prealabile în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă este dezlegarea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, ceea ce implică stabilirea premiselor corecte de analiză în evaluarea problemei de drept, și nu preluarea celor reținute de instanța de trimitere prin actul de sesizare.

Din analiza tuturor hotărârilor judecătorești anexate sesizării și din cele comunicate de curțile de apel rezultă că obiectul cererilor de chemare în judecată l-a constituit obligarea la plata dobânzii legale aferente sumelor de bani prevăzute în hotărâri judecătorești irevocabile, pentru întreaga perioadă de întârziere în executare, și anume, de la data la care hotărârile judecătorești au devenit executorii și până la data plății efective, solicitându-se acordarea dobânzii atât pentru sumele plătite cu întârziere, cât și pentru sumele rămase neachitate.

Cererile de chemare în judecată au fost formulate de reclamantii, care fac parte din categoria personalului bugetar și cărora li s-au acordat sume de bani cu titlul de drepturi salariale prin hotărâri judecătorești irevocabile, pentru ca pârâții (autoritățile și instituțiile publice în sarcina cărora s-a stabilit, prin acele hotărâri, obligația plății creanțelor) să le plătească daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale, reprezentând prejudiciul suferit prin executarea cu întârziere a obligației de plată constatată în mod irevocabil prin titluri executorii, invocându-se ca teme de drept dispozițiile art. 1082 și art. 1088 din Codul civil din 1864 și, respectiv, art. 1.531 și art. 1.535 din Codul civil din 2009.

În toate cazurile soluționate prin hotărârile judecătorești depuse la dosar s-a ținut cont de plățile deja efectuate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, din creanțele stabilite prin titlurile executorii invocate în cererile de chemare în judecată.

În consecință, toate aceste litigii au fost inițiate față de neexecutarea sau executarea cu întârziere a obligațiilor de plată stabilite prin hotărâri judecătorești irevocabile, ceea ce constituie o faptă distinctă de cea constatată prin respectivul titlu executoriu, întrucât rezidă în încălcarea obligației de a se conforma dispozițiilor titlului executoriu și care nu trebuie confundată cu încălcarea obligației născute dintr-un act sau fapt juridic, deja sancționată prin hotărârea judecătorească irevocabilă care reprezintă titlu executoriu.

Potrivit dispozițiilor art. 371¹ din Codul de procedură civilă din 1865, obligația stabilită prin hotărârea unei instanțe se aduce

la îndeplinire de bunăvoie, în caz contrar, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, dacă legea nu prevede altfel.

Titularii creanțelor care intră în sfera de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 sunt îndreptățiți să primească despăgubiri sub forma dobânzii legale penalizatoare (daune-interese moratorii) pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.

În acest sens, prin Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 411 din 3 iunie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a statuat — în aplicarea dispozițiilor art. 1082 și art. 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil din 2009 — că pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

Atât litigiile referitoare la drepturile salariale cuvenite personalului bugetar, cât și cele având ca obiect acordarea de daune-interese moratorii, sub forma dobânzii legale, pentru executarea cu întârziere a titlurilor executorii privind asemenea drepturi, sunt litigii de muncă.

În consecință, titlurile executorii pentru a căror neexecutare sau executare cu întârziere s-a solicitat plata dobânzii penalizatoare sunt hotărâri pronunțate în litigii referitoare la drepturile salariale care decurg din derularea raporturilor de muncă, *lato sensu*, astfel că le sunt aplicabile dispozițiile art. 278 pct. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv dispozițiile art. 448 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă din 2010 și ale art. 274 din Codul muncii din 2003, potrivit cărora hotărârile primei instanțe sunt executorii de drept când au ca obiect plata salariilor sau alte drepturi izvorâte din raporturile juridice de muncă.

Așa fiind, în aceste litigii sunt incidente prevederile art. 171 din Codul muncii din 2003, care prevăd că dreptul la acțiune cu privire la drepturile salariale, precum și cu privire la daunele rezultate din neexecutare în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care drepturile respective erau datorate, iar termenul de prescripție este întrerupt în cazul în care intervine o recunoaștere din partea debitorului cu privire la drepturile salariale derivând din plata salariului.

Aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 a suspendat de drept orice procedură de executare silită în cursul termenului prevăzut pentru plata sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea drepturilor de natură salarială pentru personalul din sectorul bugetar și devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011.

Natura juridică a măsurilor dispuse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 este aceea de suspendare legală a executării silite a titlurilor executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale, calificare ce decurge din chiar conținutul art. 1 alin. (2) al actului normativ, potrivit căruia, în cursul termenului în care are loc plata eșalonată, orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

Pe durata suspendării executării silite, indiferent cum operează aceasta (voluntar, judiciar sau legal), dobânda (legală sau convențională) curge, creanța fiind *ab initio* certă, lichidă și exigibilă⁵.

⁵ Opinia specialiștilor A. Athanasiu, M. Nicolae și T. Briciu, depusă în Dosarul nr. 21/2013 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în care a fost pronunțată Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014.

În analiza controlului de constituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, Curtea Constituțională a reținut că, prin adoptarea acestei ordonanțe, Guvernul nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate prin hotărâri judecătorești și nu refuză punerea în aplicare a acestora, iar măsurile reglementate au un caracter pozitiv, în sensul că Guvernul recunoaște obligația de plată a titlurilor executorii. Instanța de contencios constituțional a constatat și că, prin actul respectiv, Guvernul nu numai că nu refuză executarea hotărârilor judecătorești, ci se obligă la plata eșalonată a sumelor prevăzute prin acestea (Decizia nr. 188 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010; Decizia nr. 190 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 9 aprilie 2010).

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 s-a stabilit numai o modalitate de executare eșalonată a creanțelor care sunt certe, lichide și exigibile de la data titlurilor executorii și, deci, acest act normativ a avut ca obiect executarea creanțelor, și nu dreptul la daune-interese, astfel că, prin însuși conținutul său, nu poate produce efecte asupra cursului prescripției acestui drept și, cu atât mai puțin, nu poate avea semnificația de recunoaștere a unui drept care nu a fost vizat de reglementarea respectivă.

În același sens este de observat că, în considerentele Deciziei nr. 2 din 17 februarie 2014, Înalta Curte a reținut că „Este evident faptul că prin executarea eșalonată a obligației de plată creditorul a suferit un prejudiciu a cărui existență este confirmată chiar de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, care, în cuprinsul art. 1 alin. (3), prevede că sumele plătite eșalonat se actualizează cu indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică. Or, prin instituirea obligației de actualizare a sumei cu indicele prețurilor de consum, legiuitorul recunoaște implicit existența prejudiciului cauzat prin executarea eșalonată și, în consecință, instituie o reparație parțială, prin acordarea de daune-interese compensatorii (*damnum emergens*).”

Prin eșalonarea la plată a fost fixat un alt termen pentru executarea obligației de plată, dar, prin aceasta, creditorul nu pierde dreptul de a pretinde și daune pentru neexecutarea obligației la scadență.

Modificarea modalității și a termenelor de executare nu are consecințe asupra curgerii termenului de prescripție pentru dreptul creditorului de a solicita acordarea de daune-interese moratorii pentru obligații scadente.

Conform reglementării cuprinse în Decretul nr. 167/1958, prescripția extinctivă constă în stingerea dreptului material la acțiune neexercitat în termenul de prescripție stabilit de lege și termenul de prescripție extinctivă este intervalul de timp stabilit de lege înăuntrul căruia trebuie exercitat dreptul la acțiune în sens material, sub sancțiunea pierderii acestui drept.

În cauză sunt aplicabile prevederile Decretului nr. 167/1958, reglementare referitoare la prescripția extinctivă anterioară intrării în vigoare a Codului civil din 2009, fiind vorba de prescripții începute a fi curs mai înainte de data de 1 octombrie 2011, potrivit dispozițiilor art. 3 și 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.

În art. 6 alin. (4) din Codul civil din 2009 se prevede expres că prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

Din această perspectivă se reține că sesizarea are ca obiect numai interpretarea dispozițiilor art. 16 alin. 1 lit. a) și lit. b) și art. 17 alin. 3 din Decretul nr. 167/1958 pentru prescripțiile

începute anterior intrării în vigoare a legii noi, astfel că nu se impune examinarea chestiunii de drept sub aspectul aplicării în timp a legii civile.

În consecință, cererile de chemare în judecată prin care se solicită plata daunelor-interese moratorii pentru plata eșalonată a titlurilor executorii în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 sunt supuse dispozițiilor art. 3 alin. 1 din Decretul nr. 167/1958, care prevăd că termenul general de prescripție, aplicabil acțiunilor personale, care însoțesc drepturile subiective civile de creanță, este de 3 ani.

Același act normativ prevede în art. 7 alin. 2 că, în obligațiile care urmează să se execute la cererea creditorului, precum și în acelea al căror termen de executare nu este stabilit, prescripția începe de la data nașterii raportului de drept.

Daunele-interese moratorii, sub forma dobânzii legale, pentru executarea cu întârziere a creanțelor recunoscute prin titluri executorii, au caracterul unor prestații succesive și sunt datorate pentru întreaga perioadă de executare cu întârziere și calculate pentru fiecare zi de întârziere, cu începere de la data scadenței acestor creanțe.

În acest caz sunt relevante și prevederile art. 12 din Decretul nr. 167/1958, fiecare zi de întârziere în executare generând o prescripție distinctă a dreptului la acțiune cu privire la aceste prestații succesive.

Ca atare, creditorii sunt îndreptățiți la daune-interese moratorii pentru o perioadă de 3 ani anterioară introducerii cererii de plată a dobânzii, al căror quantum va fi stabilit în funcție de plățile eșalonate efectuate în executarea creanțelor din titlurile executorii.

Nu există, deci, o cauză de întrerupere a cursului termenului general de prescripție de 3 ani, în condițiile în care actele normative cu privire la plata eșalonată a sumelor de bani prevăzute în titlurile executorii nu cuprind dispoziții referitoare la plata dobânzii penalizatoare pentru neexecutarea titlurilor respective la scadență.

Prin urmare, prin plata parțială a drepturilor salariale stabilite prin hotărâri judecătorești irevocabile și prin emiterea actelor normative privind eșalonarea plății, debitorii nu au recunoscut și îndreptățirea creditorilor la plata daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale.

Conform doctrinei⁶, recunoașterea dreptului este orice manifestare unilaterală de voință făcută de cel în favoarea căruia curge prescripția, prin care se atestă existența unui drept potrivit și care este de natură să producă asupra sa consecințe juridice negative.

Or, recunoașterea expresă sau tacită de către debitori a dreptului creditorilor la plata daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare pentru neexecutarea titlurilor executorii prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 nu s-a realizat prin adoptarea acestui act normativ și, în atare situație, nu a operat prin reglementarea respectivă o întrerupere a dreptului de a cere plata acestor daune.

Pentru toate considerentele arătate, Înalta Curte reține că nu sunt aplicabile prevederile art. 16 alin. 1 lit. a) și lit. b) și art. 17 alin. 3 din Decretul nr. 167/1958, republicat, pentru a opera unul din cazurile legale de întrerupere a cursului prescripției extinctive, iar actele normative indicate în cuprinsul sesizării au ca obiect unic de reglementare eșalonarea plății, ca modalitate de executare silită, astfel că nu pot avea semnificația și consecința juridică a unei recunoașteri a dreptului la plata dobânzii.

Altfel spus, plățile voluntare eșalonate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, efectuate în baza unui titlu executoriu, nu întrerup termenul de prescripție a dreptului material la acțiune pentru daunele-interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare.

⁶ Marian Nicolae, *Tratat de prescripție extinctivă*, Editura Universul Juridic, București, 2010, pag. 591.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă, prin Încheierea din 6 noiembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 635/90/2014, și, în consecință, stabilește următoarele:

Plățile voluntare eșalonate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, efectuate în baza unui titlu executoriu nu întrerup termenul de prescripție a dreptului material la acțiune pentru daunele-interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 27 aprilie 2015.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent-șef,
Bogdan Georgescu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 831520